09/03/2019

Οι Πύλες της Συρίας

/ Ορθόδοξες Προβολές

Όταν ο Αλεξανδρος ο Μέγας κινήθηκε προς την Αίγυπτο μετά την Μάχη της Ισσού επέλεξε να περάσει από τις **Πύλες της Συρίας**. Στην πραγματικότητα οι Πύλες ήταν δύο περάσματα στις αντίστοιχες ακριές της οροσειράς του Αμάνου πριν τις κοιλάδες της Συρίας. Στην μέση ίδρυσε στρατηγικά την πόλη της Αλεξανδρέτας.

Ο Νικηφόρος επιστρέφοντας στη Συρία το 968 επέλεξε άλλο δρόμο για να καταλήξει και αυτός εκεί. Διαβαίνοντας τις οροσειρές της Αρμενίας κατέλαβε την εκείθεν Μαρτυρόπολη στην Άνω Μεσοποταμία. Κατόπιν στράφηκε προς την *Αντιόχεια*, σκορπώντας τον τρόμο στις πόλεις των Σαρακηνών, λεηλατώντας και αποκτώντας σκλάβους και αιχμαλώτους. Στην Αντιόχεια παρέμεινε λίγο και κρίνοντας ότι δεν έχει αρκετές δυνάμεις για πολιορκία κατέκαψε τα προάστια και κινήθηκε νότια· στα μέρη που Αυτοκρατορικός στρατός δεν είχε πατήσει για τρεις αιώνες. Πολιόρκησε τη Έμεσα βαθιά στη Συρία, λεηλάτησε την Άκρα, κυρίευσε τελικά τη Λαοδικεία (*την Πάραλο του Σέλευκου Α΄*) σημαντικό λιμάνι

ανεφοδιασμού της Αντιοχείας.

Ούτε μιά φορά στρατός των Αράβων δεν τόλμησε να τον αντιμετωπίσει.

Πριν τις Πύλες της Σύριας, επάνω στην οροσειρά του Αμάνου έχτισε το φρούριο που απεικονίζεται αφήνοντας 1.500 άνδρες υπό τον *Βόρτση*, με εντολή να λεηλατεί και να παρενοχλεί την περιοχή γύρω από την Αντιόχεια. Όπως και η Κιλικία, η Αντιόχεια θα ένιωθε τον ασφυκτικό κλοιό των Ρωμαίων, ελαττώνοντας τις δυνάμεις της, *μέχρι ο Αυτοκράτωρ να επιστρέψει*. Και ούτω καθ' εξής.

Προς το παρόν ο Βασιλεύς θα επέστρεφε αήττητος ακόμα μία φορά στην Κωνσταντινούπολη. Το πλήθος στοιβάχθηκε μια φορά ακόμη στα τείχη, επάνω από τη Χρυσή Πύλη, για να δει την ατελείωτη ουρά των αιχμαλώτων, τα λάφυρα, τα ονομαστά κειμήλια της Ανατολής· τον Νικηφόρο Αυτοκράτορα.

Αυτή τη φορα όμως ο Νικηφόρος μαζί με τα λάφυρα έφερνε και κάτι άλλο. Παλαιά προβλήματα.

Στους «*Σκοτεινούς Αιώνες*» των Αραβικών εισβολών, του ακρωτηριασμού της Αυτοκρατορίας, τους θρήνους, τα μοιρολόγια και τις εσχατολογικές προφητείες, πυρακτώθηκε η αντίληψη που σε ό,τι απέμεινε έγινε συμπαγής πίστη: « *Είμαστε Ορθόδοξοι. Μιλάμε Ελληνικά. Είμαστε ο Περιούσιος λαός κατά των αλλοθρήσκων και των βαρβάρων!*».

Αυτό ήταν το Βυζάντιο.

Ο Νικηφόρος έφερνε μαζί του τους Επισκόπους των *Μονοφυσιτών* των περιοχών της *Μελιτήνης*, της *Θεοδοσιουπόλεως* και των Αρμενίων που *οικιοθελώς* ένωσαν τα πριγκηπάτα τους με τη Ρωμανία. Καθώς και των εποίκων Αρμενίων που είχε προσκαλέσει στην Κιλικία. Τους είχε υποσχεθεί ότι το δόγμα τους θα ήταν σεβαστό. Η Αυτοκρατορία, πολυπολιτισμική πλέον, χρειαζόταν πιστούς στα Ακριτικά και οι Μονοφυσίτες πρόστρεξαν στο κάλεσμα του. Μα σύντομα εμφανίστηκαν διαφωνίες με τους Ορθοδόξους Επισκόπους.
Ο Νικηφόρος ήξερε, πως χωρίς τη σύμπνοια των Μονοφυσιτών περαιτέρω επιχειρήσεις στη Συρία θα είχαν, αργά ή γρήγορα, τη μοίρα *Ηρακλείου*.

Είχαν καιρό να τεθούν στην Κωνσταντινούπολη τόσο σοβαρά θέματα επί του δόγματος. Και οι δύο πλευρές δυσανασχετούσαν και ήταν αμετακίνητες. Ο Νικηφόρος στο τέλος, αφού ούτε οι απειλές έπιασαν, έδιωξε τους Μονοφυσίτες αντιπροσώπους με αβέβαιο μέλλον.

Υπήρχε και το θέμα των ισομαρτύρων πολεμιστών κατά των αλλοπίστων που

επεδίωκε ο Φωκάς. Αλλά και σε αυτό *Πατριάρχης Πολύευκτος* ήταν αμετακίνητος να συμπράξει κατά τα ειωθότα και την αυταπάρνηση των μουσουλμάνων. Για τη Χριστανική πίστη η μάχη δεν είναι μαρτύριο που εξασφάλίζει σωτηρία ή οι στρατιώτες «ἰσοστάσιοι» με τους μάρτυρες. Αντιθέτως κατά τον Μ. Βασίλειο αποκλείονται από τη θεία κοινωνία για τρία έτη.

> **«πῶς ἂν οἱ ἐν πολέμοις ἀναιροῦντες καὶ ἀναιρούμενοι λογίζοιντό τισι μάρτυρες ἢ τοῖς μάρτυσιν ἰσοστάσιοι, οὓς οἱ θεῖοι κανόνες ὑπὸ ἐπιτίμιον ἄγουσιν, ἐπὶ τριετίαν τῆς φρικώδους καὶ ἱερᾶς αὐτοὺς ἀπείργοντες μεταλήψεως»**

Οι επιδιώξεις και αντιλήψεις της Εκκλησίας και του Imperio δεν συνέπιπταν πάντα. Επιτυχείς αντίθετα ήταν οι «*Νεαρές*» του Νικηφόρου, από τις οποίες επέστρεψαν γαίες στους μικροκαλλιεργητές· προσφέροντας φόρους και μαχητές για την Αυτοκρατορία αντί να καταλήξουν στους Δυνατούς ή αφιερώσεις στα Μοναστήρια.

Αλλά αν όμως η συμπαγής συλλογική αντίληψη του «*Εμείς*» – η οποία από κάποιους θεωρείται στοιχείο προνεωτερικού έθνους – δημιουργούσε αγκυλώσεις σε μία στρατιωτική ιδιοφυΐα όπως ο Νικηφόρος, έφερνε καταστροφή υπό τον άβουλο Μονομάχο 80 χρόνια μετά. Οι «*Άλλοι*», οι μονοφυσίτες Ακρίτες, οι Αρμένιοι, οι φίλα προσκείμενοι Σύριοι ήταν πολύ μακριά από τη Βασιλεύουσα. Η εξωτική στρατιά των *Ιβήρων* στην Γεωργία καταργήθηκε και οι Ακρίτες υποχρεώθηκαν για πρώτη φορά μετά τις κατακτήσεις του Φωκά σε φόρο αφαιρώντας και τις πληρωμές των Θεματικών – τη ρωμαϊκή ρόγα.
Τα κάστρα που αυτός άλωσε και έκτισε γρήγορα πέρασαν στα χέρια των Σελτζούκων· υποσχόμενοι αυτά που έχασαν στους καστροπολεμίτες:

> **«αὐτομολῆσαι τούτους πανοικεί παρεσκεύασαι πρὸς τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν, οἱ καὶ ἐξαγαγόντες αὐτὸν πανστρατεί κατὰ τῆς Ῥωμανίας μυρίων κακῶν καὶ συμφορῶν ταύτην ἐνέπλησαν.»**

Κεκαυμένος, Στρατηγικόν

Πηγή: ellinikihistoria.com